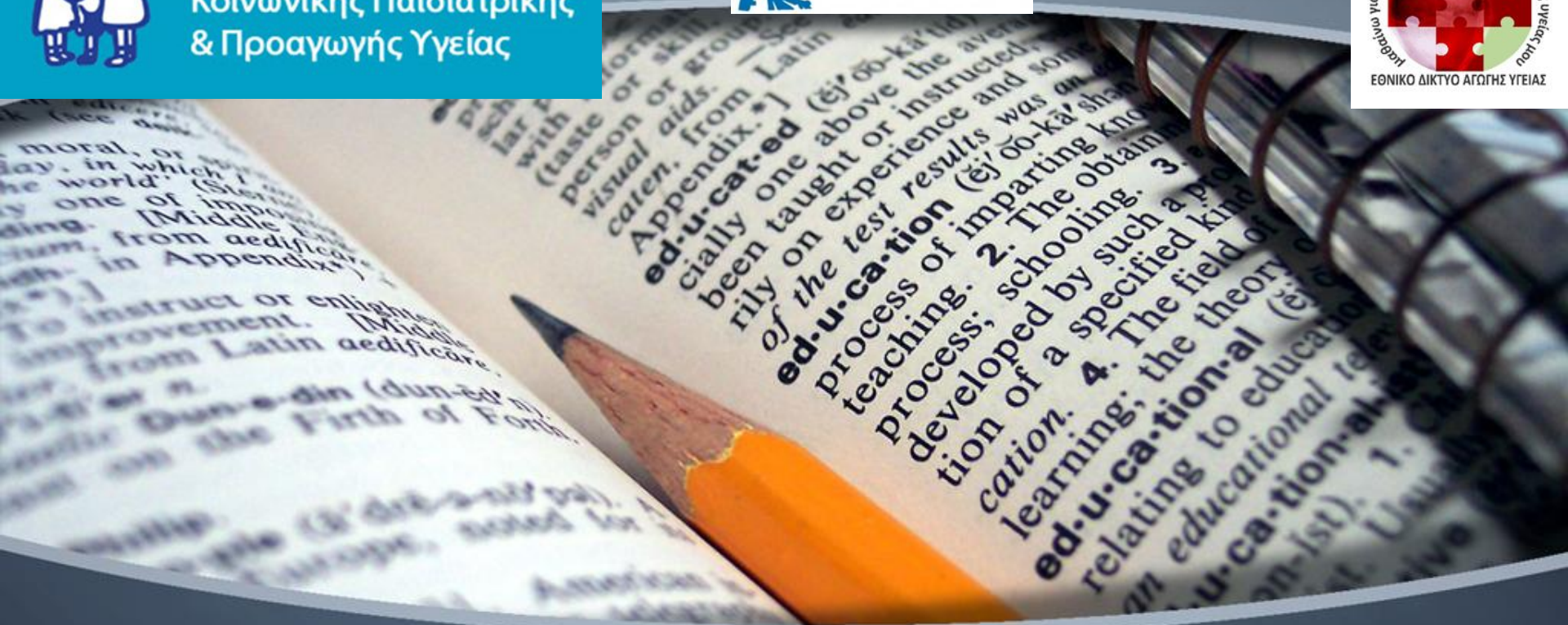

Ελληνική Εταιρία
Κοινωνικής Παιδιατρικής
& Προαγωγής Υγείας

National and Kapodistrian
UNIVERSITY OF ATHENS

ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Κων/νος Καλέμης, Άννα Κωσταρέλου, Μαρία Αγγελική Καλέμη

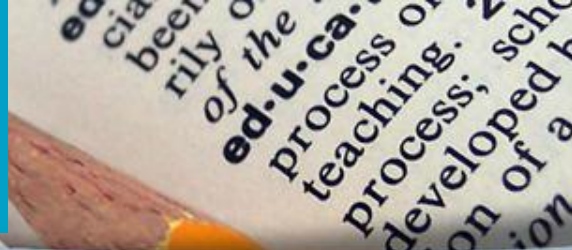

Εισαγωγή

- Η σύγχρονη τάση που επικρατεί διεθνώς, ως προς την εκπαιδευτική αντιμετώπιση των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, είναι η ανάπτυξη της πολιτικής της συνεκπαίδευσής τους (inclusion) στα γενικά σχολεία.
- Η «συνεκπαίδευση» αφορά την **προσπάθεια** που καταβάλλεται για την **συνύπαρξη** και **συνδιδασκαλία** των περισσότερων **μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες** με τους συμμαθητές τους που δεν έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σε κοινά σχολεία όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, και στις συνηθισμένες σχολικές τάξεις.

Ελληνική Εταιρία
Κοινωνικής Παιδιατρικής
& Προαγωγής Υγείας

- Ο όρος *inclusion*, ο οποίος αποδόθηκε στην ελληνική γλώσσα ως συνεκπαίδευση ή ενιαία εκπαίδευση ή εκπαίδευση που συμπεριλαμβάνει όλους **αναφέρεται σε όλες εκείνες τις προσπάθειες που αποσκοπούν στην κοινή φοίτηση των μαθητών με και χωρίς ειδικές ανάγκες στο ίδιο σχολικό πλαίσιο** (Ζώνιου-Σιδέρη, 2000: 39).

- Η «συνεκπαίδευση» (**inclusion**) αφορά την προσπάθεια που καταβάλλεται για την **συνύπαρξη** και **συνδιδασκαλία** των περισσότερων **μαθητών** με **ειδικές ανάγκες** με τους συμμαθητές τους που δεν έχουν ειδικές ανάγκες, **σε κοινά σχολεία** όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, και στις **συνηθισμένες σχολικές τάξεις** (Smith et al, 1998: 13).

«Εκπαίδευση για όλους» (education for all)

- δημιουργία ενός καλύτερου σχολείου,
- η λειτουργία βασίζεται στην αρχή της ισοτιμίας
- διασφαλίζονται τα δικαιώματα και να καλύπτονται οι ανάγκες όλων των παιδιών, ανεξάρτητα από φύλο, νοητική ή σωματική ικανότητα, εθνικότητα, κοινωνικό – οικονομικό επίπεδο, χρώμα του δέρματος ή των ματιών.
- εξετάζονται ζητήματα καθοριστικής σημασίας, όπως αυτά των ανθρώπινων δικαιωμάτων, της κοινωνικής δικαιοσύνης και των ίσων ευκαιριών.

Ποιους μαθητές αφορά;

- Σύμφωνα με το εθνικό θεσμικό πλαίσιο οι μαθητές και μαθήτριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι τα παιδιά που παρουσιάζουν μαθησιακά προβλήματα, εξαιτίας νοητικής αναπηρίας, αισθητηριακών αναπηριών όρασης (τυφλοί, αμβλύωπες) και ακοής (κωφοί, βαρήκοοι), κινητικών αναπηριών, με χρόνια προβλήματα υγείας, διαταραχών λόγου και ομιλίας, ειδικών μαθησιακών δυσκολιών (δυσκολίες στην ανάγνωση, γραφή, αριθμητική), διαταραχών ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα, διάχυτων αναπτυξιακών διαταραχών (αυτιστικών φάσμα), ψυχικών και νευροψυχικών διαταραχών, καθώς και πολλαπλών αναπηριών.

Μαθητές-μαθήτριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

- Συγκαταλέγονται οι περιπτώσεις με γνωστικές, συναισθηματικές, κοινωνικές δυσκολίες και παραβατική συμπεριφορά. (Ν. 3699/2008, άρθρο 3).
- Τα παιδιά με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να συνεκπαιδεύονται μέσα στην τάξη του γενικού σχολείου με τους υπόλοιπους συμμαθητές τους με την εφαρμογή προγραμμάτων συνεκπαίδευσης.

Ορισμοί 1

- Ως ανάπηρο είναι το άτομο που υστερεί σε κάποια αίσθηση ή μέλος του σώματός του, εμφανές ή μη, με λειτουργική βλάβη, εγγενής ή επίκτητη.

(Ποντίκης, 1989. Κρουσταλάκης, 1994, Πολυχρονοπούλου, 1995. Ε.Κ.Κ.Ε., 1996, Μιχαηλίδης, 2000).

Ορισμοί 2

- Με τον όρο ειδική αγωγή και εκπαίδευση ορίζεται η επιστήμη, η οποία αποσκοπεί στο να βοηθήσει το άτομο να γνωρίσει τον εαυτό του και να αξιοποιήσει τις ικανότητές του κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, να αποκτήσει την ικανότητα αναζήτησης και κριτικού ελέγχου των πληροφοριών, που δέχεται με τη μορφή ερεθισμάτων από το περιβάλλον του.

Ορισμοί 3

- Ο όρος συνεκπαίδευση (inclusive education) δηλώνει αφενός μεν την τοποθέτηση ενός ατόμου με αναπηρία στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, αφετέρου την ενεργητική συμμετοχή του τόσο στη μαθησιακή διαδικασία όσο και στις άλλες εκφάνσεις της σχολικής ζωής, με απαιτήσεις ανάλογες με τις δυνατότητές του.

Ελληνική Εταιρία
Κοινωνικής Παιδιατρικής
& Προαγωγής Υγείας

Στο πλαίσιο της συνεκπαίδευσης το ίδιο το άτομο νιώθει χρήσιμο και επαυξάνεται το αίσθημα της αυτοεκτίμησής του αλλά και η κοινωνία συνειδητοποιεί τη συνεισφορά του και το αποδέχεται ως ισότιμο μέλος της.

Είναι η σύγχρονη τάση εκπαίδευσης παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες, τόσο στο σχολείο όσο και στο ευρύτερο εκπαιδευτικό και κοινωνικό σύστημα.

Υλικό Και Μέθοδοι

- Στην ελληνική βιβλιογραφία έχει διαπιστωθεί , ότι στα βιβλία του δημοτικού σχολείου υπάρχει παντελής έλλειψη, αναφορικά με τις διάφορες αναπηρίες και μειονεξίες και γενικά με τη δομή και το περιεχόμενό τους συντελούν στη διαμόρφωση του στερεότυπου εκείνου, που θέλει τις κοινωνικές ομάδες χωρίς μαθησιακά προβλήματα.

- Η ανάλυση της εικονογράφησης των βιβλίων μας έδειξε ότι η διαφοροποίηση των φύλων, έτσι όπως εγγράφεται στα κείμενα, ενισχύεται οπτικά από την εικονογράφηση που τα συνοδεύει.
- Επιπλέον, στην εικονογράφηση εγγράφεται και αποτυπώνεται διαφοροποίηση των φύλων κατά τα παραδοσιακά στερεότυπα ως προς το μέγεθος και τη στάση του σώματος, την ενδυμασία και γενικά την εξωτερική εμφάνιση.

Αποτελέσματα

- Οι σχολικές μονάδες οφείλουν να συνεργάζονται με τους γονείς των μαθητών τους, αναγνωρίζοντας την ανάγκη συνεχούς συνεργασίας μεταξύ σχολείου και οικογένειας.
- Η ειδική εκπαίδευση έχει ενθαρρύνει την συμμετοχή των γονέων στην εκπαίδευση των παιδιών τους, έχει επισημάνει την σημασία του διαλόγου μεταξύ γονέων και δασκάλων και της συμβουλευτικής γονέων σε σχέση με τα εκπαιδευτικά θέματα.

- Η κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή της σχολικής μονάδας είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες για την υλοποίηση του μοντέλου της συνεκπαίδευσης των παιδιών με αναπηρίες. Οι μαθητές, με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, χρειάζονται ειδικό εποπτικό υλικό και από ειδικά διαμορφωμένους σχολικούς χώρους και σχολικές τάξεις, έτσι ώστε να μπορέσουν να ακολουθήσουν σε όλα τα στάδια τη μαθησιακή διαδικασία ισότιμα με τα άλλα παιδιά.

Συμπεράσματα

➤ Η προσπάθεια εφαρμογής εξατομικευμένων προγραμμάτων της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, μέσα στο γενικό σχολείο, θα πρέπει να στραφεί προς τέσσερις βασικούς παράγοντες εμπλοκής:

α) προς τους εκπαιδευτικούς,

β) προς τους μαθητές,

γ) προς τους γονείς και,

δ) προς το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον της εκάστοτε τοπικής κοινωνίας.

(Μιχαηλίδης, 2000).

Συμπεράσματα 2

- Η σχολική ενσωμάτωση και κοινωνική ένταξη των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στις συνήθεις σχολικές μονάδες της γενικής εκπαίδευσης, αλλά και η διδακτική τους προώθηση αποτελούν τους βασικούς σκοπούς και στόχους της σημερινής εκπαιδευτικής πραγματικότητας.

Συμπεράσματα 3

- Οι θετικές στάσεις κι οι επιθυμίες των εκπαιδευτικών δεν είναι αρκετές για να στηρίξουν, από μόνες τους, τη φιλοσοφία της συνεκπαίδευσης.
- Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να είναι ικανοί να μεταφέρουν μια εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, διαφοροποιώντας τη στάση τους απέναντι στην εξατομικευμένη μορφή διδασκαλίας.
- Ο επαγγελματίας εκπαιδευτικός θα μπορέσει να αντιμετωπίσει και τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ύστερα από μεθοδική επιμόρφωση κι εκπαίδευση στον τομέα της ειδικής παιδαγωγικής.

Ελληνική Εταιρία
Κοινωνικής Παιδιατρικής
& Προαγωγής Υγείας

Σας ευχαριστούμε για την
προσοχή σας

Ερωτήσεις